

უნივერსიტეტის ოცდახუთწლოვანი იუბილე*

მერაბ ბერიძე

მეოთხედი საუკუნე გავიდა მას შემდეგ, რაც საუნივერსიტეტო ცხოვრებით ცხოვრობს სამხრეთ საქართველო, ახალციხე, ახალქალაქი. ყველაფერი კი მე-20 საუკუნის 70-იანი წლებიდან დაიწყო, როდესაც თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტმა, მისმა ახალგაზრდა მეცნიერებმა კურსი სამხრეთისაკენ აიღეს. დაუვიწყარია მაშინდელი დღეები, უნივერსიტეტელი ახალგაზრდა განმანათლებლები დაიძრნენ სამხრეთისაკენ, ყველაზე შორეულ სოფელშიც შეაღწია ახალგაზრდულმა ენერგიამ. მერე იყო ტერასების აღდგენა, ხერთვისის რესტავრაცია წლების განმავლობაში კიბერნეტიკის ინსტიტუტის მიერ, აწყური, ტამაღის წმ. გიორგი, კუშურდოს ტაძრის გაწმენდა, უბრალოდ კოლმეურნეობებში სტუდენტთა საზაფხულო სემესტრები და მრავალი სხვა. დედაქალაქმა ხელახლა აღმოაჩინა მესხეთი, რომელიც ყოველთვის ჩვენი პატრიოტიზმისა და ეროვნული თვითყოფადობის, ქართული კულტურის სათავეების სიმბოლო იყო.

ტაო-კლარჯეთის საგანმანათლებლო სკოლები, ადრე შუასაუკუნეებიდან მოყოლებული, ტონს აძლევდა ქართულ ლიტერატურულ ცხოვრებას, შემდეგ რუსთველი და ისტორიული ქრონიკები... დიდ აღმავლობას დიდი დაცემა მოჰყვება ხოლმე.

ახალციხეში ბოლო წიგნები მე-20 საუკუნის დასაწყისამდე იბეჭდებოდა.

აი, ამ ტრადიციის ფონზე იშვა დიდი ეროვნული აღმავლობა მე-20 საუკუნის 70-იან-80-იან წლებში, რასაც შედეგად მოჰყვა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ახალციხის ფილიალის გახსნა 1990 წელს.

დღეს ალბათ კარგი იქნება გავიხსენოთ უკვე ისტორიული დოკუმენტის - „საქართველოს სსრ სახალხო განათლების სამინისტროს კოლეგიის გადაწყვეტილება“ 1990 წლის 6 თებერვლის №1-2დ.

---

* 2015 წლის 16 ოქტომბერს სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საიუბილეო შემაჯამებელ ღონისძიებაზე წარმოთქმული სიტყვის ვრცელი ვარიანტი.

რესპუბლიკის ზოგიერთი უმაღლესი სასწავლებლის ახალი სასწავლო დანაყოფების შექმნის შესახებ, რომელსაც ხელს აწერს კოლეგიის თავმჯდომარე, მინისტრი გურამ ენუქიძე.

საქართველოს სსრ მოსახლეობის მიერ **წარმოებისაგან მოუწყვეტილ** უმაღლესი განათლების მიღების ორგანიზაციის მიზნით, რესპუბლიკის ზოგიერთი უმაღლესი სასწავლებლის რექტორატების წინადადებების გათვალისწინებით, კოლეგიამ გადაწყვიტა:

1. 1990 წლის 1 სექტემბრიდან გაიხსნას:

1.1. თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფაკულტეტი **ქ. ახალციხეში** - სპეციალობებით: ქართული ენა და ლიტერატურა /30 კაცი/, ისტორია /30კაცი/, სოციალური და ეკონომიკური დაგეგმვა /სოფლის მეურნეობის ეკონომიკის სპეციალიზაციით - 40 კაცი/

1.2. თბილისის სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის პედაგოგიური ინსტიტუტის ფაკულტეტი **ქ. ბოლნისში** - სპეციალობებით: ქართული ენა და ლიტერატურა /35კაცი/, რუსული ენა და ლიტერატურა /35 კაცი/, ისტორია /35 კაცი/, დამატებითი განათლების პედაგოგიკა და მეთოდოლოგია /35 კაცი/.

1.3. თბილისის სამედიცინო ინსტიტუტის ფაკულტეტი **ქ. ზუგდიდში**.

1.4. საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის სასწავლო-საკონსულტაციო პუნქტი ახალციხის რაიონის დაბა **ვალეში**;

1.5. საქართველოს ზოოვეტერინალური ინსტიტუტის სასწავლო-ექსპერიმენტული მეურნეობა ბოგდანოვკის რაიონში /სოფ. **გორელოვკა**/;

2. დაევალოს საქართველოს ზოოვეტერინალური ინსტიტუტის რექტორს /ამხ. გ. აგლაძე/ უზრუნველყოს ინსტიტუტის სასწავლო-ექსპერიმენტალური მეურნეობის შექმნა **დმანისის** რაიონში.

3. ცნობად იქნეს მიღებული, რომ ფუნქციონირება დაიწყო საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის მარნეულის /**კაზრეთის**/ ფილიალმა;

4. ცნობად იქნეს მიღებული, რომ ფუნქციონირებს საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის საცდელ-საკონსულტაციო პუნქტი მარნეულის რაიონის ა. წერეთლის სახელობის **კოლმეურნეობაში**.

5. დაევალოს მინისტრის მოადგილეს ამხ. რ. ხუროძეს ზემოთ აღნიშნული დანაყოფების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის უზრუნველყოფა.

სახოგადოების ყურადღებას მივაქცევ იმ ფაქტს, რომ ყველა დანაყოფი უნდა შექმნილიყო მხოლოდ **„წარმოებისაგან მოუწყვეტილ“**, ე.ი. დაუსწრებელი სწავლების ფორმა იყო ამ ბრძანებაში. ფილიალის არსებობის ერთი წლისთავზე ვწერდით: „თავიდანვე უნივერსიტეტის პოზიცია ამ საქმეში გამოკვეთილი იყო. თუ გვინდა გავამართლოთ მიზანი, რისთვისაც იხსნება უმაღლესი სასწავლებელი ახალციხეში, **აუცილებელია სწავლების დასწრებელი ფორმა**. განათლების მაშინდელ მინისტრთან საუბრით და ზეპირი შეთანხმებით გადავწყვიტეთ, მძიმე გზას დავდგომოდით – დაგვეწყო არაფრისგან, ჩამოგვეყალიბებინა ახალციხეში შესაბამისი დონის უმაღლესი სასწავლებელი“ (გაზეთი „მესხეთი“ №5, 1991 წ.). მინდა გავიხსენო მნიშვნელოვანი შეხვედრა ბატონ თემურ ხუროძესთან, რექტორი გახლდათ ბატონი ნოდარ ამალლობელი, ხოლო ბატონი თემური იყო პრორექტორი და კურირებდა ჩვენს საქმეს.

გადაწყვეტილების შეუსაბამობა გახლდათ ის, რომ ახალციხეში სხვა დანაყოფებთან ერთად უნდა შექმნილიყო ფაკულტეტი სამი სპეციალობით.

1. ქართული ენა და ლიტერატურა;
2. ისტორია;
3. სოციალური და ეკონომიკური დაგეგმარება

კარგა ხნის მსჯელობისა და განსჯის შემდეგ გადაწყდა, ახალციხეში ჩამოყალიბებულიყო არა ფაკულტეტი, არამედ **ფილიალი** სამი მიმართულებით, რომელიც მალე სამ ფაკულტეტად იქცა და **დაუსწრებელი** სწავლების ნაცვლად სწავლების ფორმად ავირჩიეთ **დასწრებული**. ეს იყო ყველაზე სწორი გადაწყვეტა საკითხისა და სწორი გზის არჩევა.

აქვე შემიძლია ვთქვა, რომ თბილისის გარეთ გახსნილი ჩამოთვლილი დანაყოფებიდან, რამდენადაც მე ვიცი, ვერც ერთმა ვერ გაუძლო დროს და დღევანდლამდე მხოლოდ ჩვენ შემოვრჩით. თანაც ეს არ არის მხოლოდ შემორჩენა...

„ამავე სამინისტროს კოლეგიის №172 ბრძანებით განისაზღვრა ადგილი, სადაც უნდა მოთავსებულიყო უნივერსიტეტის ფილიალი. შეერთდა ახალციხის №101 და №122 საშუალო პროფტექნიკური სასწავლებლები და მათ ბაზაზე ჩამოყალიბდა ერთი სასოფლო-სამეურნეო სასწავლებელი, დიდი წვალე-

ბით გამოთავისუფლდა საჭირო ფართობი“ (გაზეთი „მესხეთი“ №5, 1991 წ.). სიზუსტისათვის წარმოგიდგენთ ზემოთ მოყვანილი ბრძანების ტექსტს:

სახალხო განათლების სამინისტრო
ბრძანება №172 13. 04. 1990 წ.

ახალციხის №101 და №122 საშუალო პროფტექნიკური
სასწავლებლების გაუქმებისა და მათ ბაზაზე ახალციხის
სასოფლო-სამეურნეო სასწავლებლის შექმნის შესახებ

ახალციხის №101 და № 122 საშუალო პროფტექნიკური სასწავლებლები ფუნქციონირებენ ახალციხის რაიონის აგრო-სამრეწველო გაერთიანების ბაზაზე. ორივე სასწავლებელი ამზადებს ერთსა და იმავე პროფესიის მუშათა კადრებს. იმის გამო, რომ ახალციხის რაიონის სასოფლო-სამეურნეო საწარმოებს არ ესაჭიროება იმ რაოდენობის მუშათა კადრები, რამდენიც მზადდება ყოველწლიურად ორივე სასწავლებელში მიღებული სპეციალობის მიხედვით, გაძნელებულია კურსდამთავრებულთა განაწილება და დამაგრება.

№122 პროფტექნიკური სასწავლებელი (ერთწლიანი სწავლების ვადით) გახსნილია №101 სასწავლებლის კომპლექსში. მას არ გააჩნია სპეცსაგნებში პროგრამით გათვალისწინებული მეცადინეობების ჩასატარებლად სასწავლო სახელოსნოები, ლაბორატორიები და მანქანების ტექნიკური მომსახურების პუნქტი.

საქართველოს კპ ახალციხის რაიონულ კომიტეტსა და ახალციხის სახალხო დეპუტატთა რაიონული საბჭოს აღმასკომს მიზანშეწონილად მიაჩნია №101 და №122 საშუალო პროფტექნიკური სასწავლებლის შეერთება და 101 სასწავლებლის სასწავლო კორპუსის ერთ ბლოკში განთავსდეს ქ. თბილისის ივ. ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილიალი.

აღნიშნულიდან გამომდინარე

ვბრძანებ:

1. 1990 წლის 1 აგვისტოდან გაუქმდეს ახალციხის №101 და 122 საშუალო პროფტექნიკური სასწავლებლები და მათ ბაზაზე შეიქმნას ერთიანი სასწავლო კომპლექსი და ეწოდოს

ახალციხის სასოფლო-სამეურნეო სასწავლებელი (პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლის უფლებით).

2. ახალციხის სასოფლო-სამეურნეო სასწავლებლების დირექტორის მოვალეობის შემსრულებლად დაინიშნოს ყოფილი ახალციხის №122 საშუალო პროფტექნიკური სასწავლებლის დირექტორი ამხ. თ. სამსონიძე.

3. მიღებულ იქნას ცნობად, რომ ყოფილი ახალციხის №101 საშუალო პროფტექნიკური სასწავლებლის დირექტორი ამხ. კ. გელაშვილი საქართველოს კპ ახალციხის რაიონული კომიტეტის მიერ გადაყვანილია სხვა სამუშაოზე.

4. ეთხოვოს საქართველოს კპ ახალციხის რაიკომსა და ახალციხის სახალხო დეპუტატთა რაისაბჭოს აღმასკომს სასწავლებლების გაუქმების შედეგად გამოთავისუფლებულ მუშათა შრომითი მოწყობის საკითხის მოგვარება.

5. ახალციხის №101 და №122 საშუალო პროფტექნიკური სასწავლებლების ბალანსზე რიცხული შენობა-ნაგებობანი, მატერიალური ფასეულობა, მოსწავლეთა კონტიგენტი და სასწავლო მეურნეობები მთლიანად გადაეცეს ახლადშექმნილ ახალციხის სასოფლო-სამეურნეო სასწავლებელს.

6. ახალციხის სასოფლო-სამეურნეო სასწავლებლის სასწავლო კორპუსის ბლოკში დროებით იჯარით განთავსდეს თბილისის ივ. ჯავახიშვილის სახელობის უნივერსიტეტის ფილიალი.

7. საგემო-საფინანსო სამმართველომ (ამხ. ი. ისაშვილი):

- დააყენოს საკითხი საქართველოს სსრ ფინანსთა სამინისტროს წინაშე, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილიალის ახალციხის სასოფლო-სამეურნეო სასწავლებელში განლაგებასთან დაკავშირებით შენობა-ნაგებობის კაპიტალური შეკეთებისა და შიდა სარეკონსტრუქციო სამუშაოების დასაფინანსებლად 750 ათასი მანეთის გამოყოფის შესახებ.

- შეიტანოს პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლების შეერთებასთან დაკავშირებით სათანადო ცვლილებები ამ სასწავლებლის 1990 წლის საწარმოო მაჩვენებლებში, საფინანსო და შრომის გეგმაში.

8. ტექნიკური ზედამხედველობის სამმართველომ (ამხ. რ. ბიწაძე) და ამავე სამინისტროს საპროექტო კანტორის დირექტორმა (ამხ. თ. თავართქილაძე) ა/წ 15 აპრილამდე უზრუნველყონ გამოთავისუფლებული შენობა-ნაგებობების სარეკონ-

სტრუქციო-სარემონტო სამუშაოების ტექნიკური დოკუმენტაციის მომზადება.

9. ეთხოვოს ახალციხის სახალხო დეპუტატთა რაისაბჭოს აღმასკომს (ამხ. ო. შ. ჯინჭველაძე), გამონახოს სამშენებლო-სარემონტო ორგანიზაცია, პირდაპირი ხელშეკრულებით სარემონტო-სარეკონსტრუქციო სამუშაოების ჩასატარებლად და საქართველოს სსრ სახალხო განათლების სამინისტროს მომარაგება-გასაღების სამმართველოსთან (ამხ. გ. გოდერძიშვილი) ერთად უზრუნველყოს ზემოთხსენებული სამუშაოები საჭირო სამშენებლო მასალებით.

10. საქართველოს სსრ სახალხო განათლების სამინისტროს საბუღალტრო აღრიცხვისა და ანგარიშგების სამმართველომ (ამხ. ზ. იანტბელიძე) უზრუნველყოს ახალციხის ყოფილი №101 და 122 საშუალო პროფტექნიკური სასწავლებლების ბალანსზე რიცხული მატერიალურ ფასეულობათა გადაბარების ორგანიზაცია.

11. ახალციხის №101 და 102 სასწავლებლებმა გაუქმების შემდეგ ბეჭედი და შტამპი გაანადგურონ არსებული წესის მიხედვით და განადგურების აქტი წარმოადგინონ სამინისტროს საერთო განყოფილებაში, ხოლო მკაცრი აღრიცხვის ბლანკები გადაეცეს ახლადშექმნილ სასოფლო-სამეურნეო სასწავლებელს.

12. აღნიშნული ბრძანების შესახებ ეცნობოს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს.

13. ბრძანების შესრულებაზე კონტროლი დაევალოს საქართველოს სსრ სახალხო განათლების მინისტრის მოადგილეს (ამხ. რ. ხუროძე).

საფუძველი: ახალციხის სახალხო დეპუტატთა საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის 1990 წლის 21 მარტის №335 და 337 მომართვები.

მინისტრი გ. ენუქიძე

სახალხო განათლების სამინისტროს ბრძანების საფუძველზე, რომელიც ჩვენ მოვიძიეთ, საინტერესოა უნივერსიტეტის ისტორიისათვის და ახალციხის საზოგადოებისათვის. მასში ჩანს თსუ ახალციხის ფილიალის გახსნისადმი სამხრეთ საქართველოს ინტერესი და დამოკიდებულება. მიმართვებს ხელს აწერს ახალციხის მაშინდელი რაიონის სახალხო დეპუტატთა საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარე **ოთარ ჯინჭვე**

ლაძე. ორივე მიმართვა ერთი და იმავე დღეს გახლავთ გაგზავნილი.

**ახალციხის რაიონის სახალხო დეპუტატთა საბჭო
აღმასრულებელი კომიტეტი
21 მარტი, 1990 №335
საქართველოს სსრ სახალხო განათლების მინისტრს
ამხ. გ. ენუქიძეს**

როგორც თქვენთვის ცნობილია, ქ. ახალციხეში №101, №122 პროფსასწავლებლების შეერთების შედეგად გამოთავისუფლდა №101 პროფტექსასწავლებლის ადრე კუთვნილი შენობა-ნაგებობები, გთხოვთ თქვენს თანხმობას აღნიშნულ შენობაში აგროსამრეწველო კომიტეტის სისტემაში არსებული ახალციხის სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკუმის მასში გადასვლის თაობაზე.

ახალციხის რაიონის სახალხო დეპუტატთა საბჭოს
აღმასკომის თავმჯდომარე: **ო. ჯინჭველაძე**

**ახალციხის რაიონის სახალხო დეპუტატთა საბჭო
აღმასრულებელი კომიტეტი
21 მარტი, 1990 №337
საქართველოს სსრ სახალხო განათლების მინისტრს
ამხ. გ. ენუქიძეს**

ახალციხის რაიონის სახალხო დეპუტატთა საბჭოს აღმასკომი გაცნობებთ, რომ ქ. ახალციხეში ფუნქციონირებს ორი სოფლის ტიპის №101 და №122 პროფტექსასწავლებელი, რომლებიც ყოველწლიურად ამზადებს 550-600-მდე კვალიფიკაციურ მუშას, რომლის სამუშაოზე მოწყობა და კვლავ სოფელში მათი დაბრუნება გაძნელებულია და სოფლის კადრებით განმტკიცების ნაცვლად ყოველწლიურად ვკარგავთ გარკვეული რაოდენობის მუშა-ხელს, გამომდინარე აქედან, გთხოვთ ამ სასწავლებლების გაერთიანებას და მათ ბაზაზე იყოს მხოლოდ ერთი №122 პროფტექსასწავლებელი.

აღნიშნული გამოთავისუფლებული შენობები გამოიყენება **ივანე ჯავახიშვილის სახელობის უნივერსიტეტის ახალციხის ფილიალის შემდგომი ფორმირებისათვის.**

ახალციხის რაიონის სახალხო დეპუტატთა საბჭოს
აღმასკომის თავმჯდომარე: **ო. ჯინჭველაძე**

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში დიდი ხანი მიმდინარეობდა წინასწარი სამუშაოები, რომელშიც აქტიურად ვიყავი ჩართული. ვმუშაობდი ახალი ქართული ენის კათედრასთან არსებულ ტოპონიმიკის ლაბორატორიაში. ინტენსიური ურთიერთობა მქონდა ჩემს მშობლიურ კუთხესთან – მესხეთთან, ამიტომ შემთხვევითი არ იყო ფილიალის დირექტორად ჩემი დანიშვნის ბრძანება:

**თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო
უნივერსიტეტი
ბრძანება №3/179**

02. 28. 1990.

ქ. თბილისი

§1

შეიქმნას ა/წ 16.02-დან თბილისის ივ. ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილიალი ქ. ახალციხეში შემდეგი სპეციალობით: ქართული ენა და ლიტერატურა (30 კაცი), ისტორია (30 კაცი), ეკონომიკური და სოციალური დაგეგმვა (სოფლის მეურნეობის ეკონომიკის სპეციალიზაციით 40 კაცი).

§2

დაინიშნოს ა/წ 16.02-დან თბილისის ივ. ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ახალციხის ფილიალის დირექტორად ტოპონიმიკის ს/კ ლაბორატორიის უფროსი მეცნიერ თანამშრომელი **მერაბ იოკიმეს ძე ბერიძე**, ხელფასი თვეში 325 მან.

§3

გადაყვანილ იქნას ა/წ 16.02-დან ტოპონიმიკის ს/კ ლაბორატორიის უფროსი მეც. თანამშრომელი მერაბ იოკიმეს ძე ბერიძე შემთავსებელი უფრ. მეც. თანამშრომლის 0,5 შტატში ს/წ 1.07-მდე, ხელფასით თვეში 150 მან.

საფუძველი: საქ. სსრ სახალხო განათლების სამინისტროს კოლეგიის გადაწყვეტილება №1-2 6.02.1990 წ.

რექტორი, აკადემიკოსი ნ. ამბლღობელი

მაღევე ამ ბრძანებას მოჰყვა **სერგო მეღიჭიძის** სასწავლო ნაწილად დანიშვნის ბრძანება, №3/366 (16 მაისი, 1990 წ.) და მთავარი ბუღალტრის **რუსუდან სტეფანიანის** დანიშვნა, ბრძანება №3/485 (3 ივლისი, 1990 წ.).

თავიდანვე ავიღეთ ჩვენი მოღვაწეობის პრინციპად რეგიონის პრობლემებზე ფიქრი. სამცხე-ჯავახეთი მხოლოდ ახალციხე არ არის, მთელი 12 წელი მოვანდომეთ მუშაობას, რომ შექმნილიყო კიდევ ერთი დანაყოფი ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტისა **ჯავახეთში, ახალქალაქში**, მართლაც უნივერსიტეტის რექტორის ბატონი როინ მეტრეველის აქტიური მხარდაჭერითა და დახმარებით, მაშინდელი საქართველოს პრეზიდენტის **ედუარდ შევარდნაძის** თანადგომით 2002 წელს გაიხსნა კიდევ ერთი ფილიალი. კიდევ ერთ ისტორიულ დოკუმენტს მოვიყვან, რომელიც ნათლად ასახავს მაშინდელ დამოკიდებულებასა და განწყობას საუნივერსიტეტო განათლებისადმი სამცხე-ჯავახეთში:

**ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ბრძანება**

№19 7. 02. 2002 წ.

ჯავახეთის რეგიონის განვითარების პერსპექტივების განხილვის საფუძველზე და პარლამენტის სათანადო კანონის შესაბამისად, თსუ დიდი საბჭოს გადაწყვეტილების თანახმად
ვბრძანებ:

1. გაიხსნას ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჯავახეთის ფილიალი **ქ. ახალქალაქში**.

2. ფილიალის დირექტორის მოვალეობის შემსრულებლად დაინიშნოს თსუ ახალციხის ფილიალის დირექტორი დოცენტი **მერაბ ბერიძე**.

ასევე დაევალოს სასწავლო-სამეცნიერო პროცესთან დაკავშირებული საორგანიზაციო საქმიანობის ოპერატიულად წარმართვა. მ.წ. მარტის თვიდან დაიწყოს ფუნქციონირება აბიტურიენტთა მოსამზადებელმა კურსებმა.

საფუძველი: თსუ სამეცნიერო საბჭოს 2001 წ. 2 ივლისის სხდომის გადაწყვეტილება (ოქმი№9).

რექტორი, აკადემიკოსი რ. მეტრეველი

ახალქალაქში ფილიალის გახსნა მნიშვნელოვანი მოვლენა იყო ჩვენი ქვეყნის ცხოვრებაში. მაშინდელი პოლიტიკურ-საზოგადოებრივი სიტუაცია ითხოვდა სწორი ნაბიჯების გადადგმას

ამ მიმართულებით. ამიტომაც მოჰყვა ამ ბრძანებას პრეზიდენტის მილოცვა:

თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჯავახეთის ფილიალის თანამშრომლებს

ქალბატონებო და ბატონებო, თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ინიციატივით ჯავახეთის ფილიალის გახსნა საქართველოს სამეცნიერო-კულტურული ცხოვრების კიდევ ერთი მეტად მნიშვნელოვანი და სასიხარულო მოვლენაა.

იმედი მაქვს, რომ ეს ახლად გახსნილი სასწავლო კერა, მესხეთის ფილიალთან ერთად, განსაკუთრებულ როლს შეასრულებს დამოუკიდებელი საქართველოს მშენებლობისა და განმტკიცების საქმეში, რაც კავკასიაში მშვიდობის დამყარების კიდევ ერთი გარანტი გახდება.

ჩემი ღრმა რწმენით, ჩვენი მეცნიერები არ დაიშურებენ ცოდნასა და ენერგიას, რათა ახალქალაქი იქცეს საუნივერსიტეტო ქალაქად.

კიდევ ერთხელ გილოცავთ ამ მნიშვნელოვან მოვლენას და მოგესალმებით ფილიალის ხელმძღვანელებს, პედაგოგებს, პირველკურსელებს, მთელი ჯავახეთის მოსახლეობას, ყველას, ვისთვისაც ძვირფასია ჩვენი ქვეყნის მომავალი.

**პატივისცემით
ედუარდ შვეარდნაძე**

ამ დღიდან მოყოლებული ახალციხის ფილიალი, რომელიც მესხეთის ფილიალის სახელით არსებობდა, უკვე აღარ ზრუნავდა მხოლოდ საკუთარ პერსპექტივაზე, განვითარებაზე. წინასწარ, წლების განმავლობაში იყო შემზადებული ჯავახეთში საუნივერსიტეტო ცხოვრებისათვის საფუძველი.

ახალციხესა და ახალქალაქში პირველ რიგში იდგა კადრების პრობლემა. სისტემა, რომელიც 90-იანი წლების დასაწყისში შეიქმნა, დღესაც მუშაობს. თბილისიდან მოწვეული პროფესორ-მასწავლებლები ჩამოდიოდნენ ახალციხეში, ხოლო ახალციხიდან აღიოდნენ ახალქალაქში. ჩვენი ავტობუსი დღესაც იმავე გრაფიკით მოძრაობს და რეისი არ ჩავარდნილა.

თანდათან მომზადდა ადგილობრივი კადრები. ეს 25 წელი ია-ვარდით ვერ იქნებოდა მოფენილი და ამის ილუზია არც

არასოდეს გვექონია. ურთულესი გზა გამოიარა ჩვენმა უნივერსიტეტმა ფილიალობიდან სახელმწიფო უნივერსიტეტამდე.

მის ნათელსაყოფად წარმოადგენთ სამართალმემკვიდრეობის დინამიკას 1990 წლიდან დღემდე:

1990 წ. თსუ ახალციხის ფილიალი

2002 წ. თსუ მესხეთის ფილიალი

2007 წ. ახალციხის ინსტიტუტი

2009 წ. ახალციხის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტი;

პარალელურად ყალიბდება ჯავახეთის ფილიალი

2002 წ. თსუ ჯავახეთის ფილიალი

2007 წ. ახალქალაქის უმაღლესი დაწესებულება კოლეჯი, რომელიც არსებობდა 2011 წლამდე.

2012 წელს სამთავრობო ბრძანებით ხდება ახალციხის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტისა და ახალქალაქის კოლეჯის გაერთიანება და ყალიბდება **სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტი**.

2014 წელს კი **სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტი**.

ამგვარად, დღეს ჩვენი უნივერსიტეტი არსებობს ერთმანეთისაგან საკმაოდ დაცილებულ (70კმ) გეოგრაფიულ პუნქტებში ახალციხესა და ახალქალაქში. იგი არის თსუ მესხეთისა და თსუ ჯავახეთის ფილიალების სამართალმემკვიდრე.

უნივერსიტეტში არის 4 ფაკულტეტი

1. განათლების, ჰუმანიტარულ და სოციალურ მეცნიერებათა ფაკულტეტი;

2. იურიდიული ფაკულტეტი;

3. ბიზნესის ადმინისტრირების ფაკულტეტი

4. ინჟინერიის, აგრარულ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტი;

აქვე უნდა ითქვას, რომ ფაკულტეტები გამსხვილდა და მათში გაერთიანებულია ბევრი ისეთი მიმართულება, რომელიც მანამდე ცალკე ფაკულტეტი იყო. მაგალითად, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტზე დღეისათვის მიმართულების სახით არსებობს ყოფილი ფილოლოგიის, ისტორიის, დაწყებითი განათლების პედაგოგიის, უცხო ენათა ფაკულტეტები.

ახალციხესა და ახალქალაქში ერთსა და იმავე სპეციალობებზე უხდებოდა სტუდენტებს სწავლა, მაგრამ ეს არ არის საბოლოო სახე ჩვენი უნივერსიტეტისა. სამომავლოდ, უკვე მომავალი წლისათვის, ვგეგმავთ ერთი მსხვილი ფაკულტეტის გა-

დატანას ახალქალაქში. საბოლოოდ ახალქალაქს ექნება თავისი ნიშა, გამსხვილებული მიმართულებები. განსაკუთრებით განვავითარებთ, როგორც სამეცნიერო, ისე სასწავლო პროცესებს პედაგოგიური მიმართულებით, კერძოდ, ბილინგუური სწავლების სახით.

ჩვენი კურსდამთავრებულები დასაქმებული არიან რეგიონების ყველა უბანზე განათლებაში, საბანკო სისტემაში, ადმინისტრაციაში, ძალოვან სტრუქტურებში და სხვა.

ამ 25 წლის განმავლობაში უნივერსიტეტი დაამთავრა 7000 - ზე მეტმა სტუდენტმა. უნივერსიტეტს ბევრ მათგანთან აქვს დღესაც კავშირი, შექმნილია კურსდამთავრებულთა ასოციაცია. სამომავლოდ ეს კავშირი კიდევ უფრო გაღრმავდება და ვფიქრობთ, ერთად გადავწყვეტთ ჩვენი მხარის საჭირობო პრობლემებს, რომელიც ძალიან ხშირად იცვლება და მუდმივ ყურადღებას საჭიროებს. ბაზრის შესწავლა ერთ-ერთი აქტუალური საკითხია და ამიტომ საუნივერსიტეტო ტრადიციული სპეციალობების გვერდით დროის მოთხოვნების შესაბამისად იქმნება ახალი სპეციალობები. საამისოდ კარგი მაგალითია საჯარო მმართველობის მიმართულება იურიდიულ ფაკულტეტზე, რომელიც საჯარო სამსახურის მოხელეთა მომზადებას ემსახურება და ერთ წელიწადში პირველი გამოშვება გვექნება. დღეს აქტუალური, პოპულარული სპეციალობები ხვალ შეიძლება ნაკლებ მოთხოვნადი იყოს, ამიტომ უნივერსიტეტი, როგორც ქვეყნის ერთ-ერთი ყველაზე აქტიური ცოცხალი ორგანიზმი, მუდმივ ცვალებადობაშია და დროის მაჯისცემას განსაზღვრავს.

საქართველოს ყველა კუთხე თავისებურია, ამა თუ იმ კუთხეში არსებობს შიდა საინტერესო სპეციფიკური საკითხები, რომლის განსაზღვრა და სწორი კვალიფიკაციაა საჭირო, რის შემდეგაც პროგრესი თვალსაჩინოა და თითოეული თავისებურება სასიკეთო სამომავლო ურთიერთობების საფუძველი შეიძლება გახდეს.

საქართველო მრავალეროვანი ქვეყანაა. ეს, ისევე, როგორც მრავალკონფესიურობა, ჩვენი სიმდიდრეა. უნივერსიტეტი ამ შემთხვევაში კულტურათა, ტრადიციათა, ენათა კავშირებს სწავლობს და სახავს მათ სამომავლო თეორიულ თუ პრაქტიკულ პერსპექტივებს. სამცხე-ჯავახეთში სხვა ეროვნებებთან ერთად ორი ძირითადი ერი ცხოვრობს. ქართველებთან ერთად ჩვენს მხარეს აშენებენ სომხებიც, ამიტომ უნივერსიტეტისათვის

ყოველთვის აქტუალური იყო ეს საკითხი. ჩვენ გვენდობა არა მხოლოდ ქართული, არამედ სხვა ეროვნებებთან ერთად სომხური მოსახლეობა. საბჭოთა პერიოდში ადგილობრივ, ერთად მცხოვრებ სხვადასხვა ეროვნების ადამიანთათვის საურთიერთობო ენა იყო რუსული, ამიტომ ხშირად გვერდიგვერდ მცხოვრები ადამიანები გაუცხოებულები იყვნენ ერთმანეთისაგან.

უნივერსიტეტში დღეისთვის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ნაწილია (როგორც ახალქალაქში, ისე ახალციხეში) სომეხი სტუდენტობა, ისინი სწავლაში არ ჩამორჩებიან ქართველებს და წარმატებულნი არიან. ჩვენ ვზრდით საქართველოს მკვიდრ მოქალაქეებს, რომლებიც ჩვენი ქვეყნის პატრიოტები არიან.

სერიოზულ ინტერესს იჩენენ ჩვენი უნივერსიტეტის მიმართ საქართველოს დეპორტირებული მოსახლეობის მეკვიდრეები, მესხები, რომელთაგან ერთი ჯგუფი უწყვეტი განათლების ცენტრში სწავლობს ქართულ ენას და მომავალ წელს სტუდენტები იქნებიან.

სტუდენტი ყველგან ერთნაირია, მთავარია, მათ ჩვენგან ჰქონდეთ სერიოზული ხელშეწყობა დღევანდელი ეკონომიკური და სოციალური გაჭირვების ფონზე.

ჩვენი სახელმწიფო უნივერსიტეტად ჩამოყალიბების შედეგად, უფასო სწავლების საშუალება აქვთ (სახელმწიფო დაფინანსებით) ეკონომიკის, ქართული ფილოლოგიის და ისტორიის მიმართულების სტუდენტებს. ჩვენ, რა თქმა უნდა, ყველაფერს გავაკეთებთ სადოქტორო პროგრამის გაფართოების გზით ამ უფლებების კიდევ უფრო გამრავალფეროვნებისათვის, მაგრამ საჭიროა სხვაგვარი ხელშეწყობაც. ახალქალაქში უკვე აღვადგინეთ და საუკეთესო მდგომარეობაშია 200 კაციანი საერთო საცხოვრებელი. ასევე, საჭიროა გაკეთდეს საერთო საცხოვრებელი ახალციხეში, სადაც ჩვენს სიხლოვეს ინგრევა და ნადგურდება შენობები, აუცილებელია, ვიდრე არ დაგვიანებულა, გადმოგვეცეს ეს შენობები, რომ, როგორც ახალქალაქში, აქაც მოვახერხოთ მათი რეაბილიტაცია. ჩვენ ხომ ეს საცხოვრებელი ჩვენი მომავლისთვის, ქვეყნის მომავალი პატრონების აღზრდისათვის გეჭირდება. საკითხი არაერთგზის იქნა დაყენებული და იმედი გვაქვს ბოლოს და ბოლოს გადაწყდება.

ჩვენ კარგი ახალგაზრდობა გვყავს. საყოველთაო ჭეშმარიტებაა. რომელმა ქვეყანამაც განათლებაში ჩადო სამომავლო ინვესტიცია, დღეს მსოფლიოს წამყვან ქვეყნად მოიაზრება. განსაკუთრებული მადლობა ეთქმით უნივერსიტეტის პროფე-

სორ-მასწავლებლებს, რომელთაგან ბევრი უნივერსიტეტის გახსნის დღიდან მუშაობს უნივერსიტეტში. 90-იან წლებში ბევრს არ სჯეროდა, თუ შეიძლებოდა სამსახური ჰქონოდა სახლიდან დაშორებულ ადგილას, განსაკუთრებით 200 კილომეტრის მოშორებით. ჩვენმა უნივერსიტეტებმა ეს ტრადიცია დაამკვიდრა და დღევანდლამდე აგერ 25 წელია პროფესორები დადიან თბილისიდან ყოველკვირა. გვყავს შესანიშნავი ადგილლობრივი კადრი. ჩვენივე კურსდამთავრებულები დღეისათვის წამყვან ადმინისტრაციულ და აკადემიურ თანამდებობებზე მუშაობენ, შეიქმნა საუნივერსიტეტო ინტელიგენცია, სტუდენტური ოჯახები და სხვა.

დღეს განსაკუთრებული აღნიშვნაა საჭირო იმ მნიშვნელოვანი ფაქტორისა, რომ ბევრი ჩვენი თანამებრძოლი აღარ არის ცოცხალი, ისინი უნივერსიტეტის მშენებლობის გზაზე დაეცნენ, წაყიდნენ ამ ქვეყნიდან. გავიხსენებდი ზოგიერთ მათგანს. ისინი ჩვენი პროფესორებიც არიან და ადმინისტრაციის წარმომადგენლებიც: ომარ ზარნაძე, ჯულიეტა გეგეშიძე, ანჟელა კარაკაშიანი, ვასილ კუზიბაბაშვილი, გალინა წერეთელი, სულიკო ხმალაძე, ალექსანდრე ნებაძე, გივი ახვლედიანი, ვასილ კაკულია, ლალი კურტანიძე, დოდო გელაშვილი, ვალერი სილოგავა, გიორგი ხუტაშვილი, ოთარ ღამბაშიძე, კოტე კაკიტაძე, ია გეგეშიძე, ნინო ქაჯაია, ღია თათეშვილი, სოსო მახარაშვილი, მერუჟან აბრამიანი, ზურა ქუჭიშვილი, სერგო მელიქიძე და სხვანი.

შრომას უქმად არ ჩაუვლია. დღეს 25 წელს ზეიმობს არა მხოლოდ ახალციხე, მთლად საქართველო, კიდევ ერთხელ მადლობას მოვახსენებ ყველა იმ ადამიანს, ვინც გვესტუმრა, დაგვაფასა და გაითავისა, გაინაწილა ჩვენი სიხარული, ვინც მოგვილოცა, დაგვაიმედა, ჩვენ ყველა გვეიმედება, რადგან დიდ საქმეს დიდი ძალისხმევა სჭირდება და ჩვენ თითოეული მათგანის იმედი გვაქვს.

1990 წლიდან ჩვენი უნივერსიტეტის მისიას ვხედავდით გიორგი მერჩულის სიტყვებში: „ქართლად ფრიადი ქვეყანად აღირიცხების, რომელსაცა შინა ქართულითა ენითა ჟამი შეიწირვის და ლოცვაჲ ყოველი აღესრულების“. ჭეშმარიტად!